

- Америка:** Neseniuk I. 99 Ave. "C", New York 9.
N.Y., U.S.A.
- Англія:** A. Bondareuko, 78. Kensington Park
Road, London, W. 11
- Австралія:** Krywolap S. Box 1586. M. G. P. O.
Adelaide S. Australie
- Аргентина:** M. Paranuk, Av. I. M. Campos 556
San Andres F. C. G. Mitre, Argentina.
- Бельгія:** W. Schklar, 14, Rue F. Stevens,
Herstal (Liege), Belgien
- Голландія:** W. Harasymenko Smaragdplein 75
Utrecht (Holland)
- Канада:** A. Kramer, 36 Delaware Ave.,
Toronto 4, Ont., Canada
- Франція:** N. Grouetzkzy, 33, rue Roque de Fillol
Puteaux. Seine. France. К-то: Paris CC 11.087.11

Українські Вісти

ТИЖНЕВИК ПОЛІТИКИ, ЕКОНОМІКИ, КУЛЬТУРИ І ГРОМАДСЬКОГО ЖИТТЯ

Рік XVII. ч. 26 /1452/

Herausgeber: Verlagsgesellschaft „Ukrainski Wisti“ Verlagsort: Neu-Ulm/Donau
Druck: Verlagsgesellschaft „Ukrainski Wisti“, Neu-Ulm/Do., Schließfach 32 — Tel. 77529

Неділя 25. червня 1961 р.

С. ПІДГАЙНИЙ

УХВАЛА ПРАВИЛЬНА!

Постанова ВО і Президії УНРади з 5. червня ц. р. з рекомендацією Президента УНР розпустити УНРаду в теперішньому її складі й скликати сесію на терені США чи Канади єдино можлива й єдино правильна в тій справі безвиглядній ситуації, в якій опинилася УНРада в Німеччині, спеціально в Мюнхені, сьогоднішому Вавилоні всіх мастей розвідок і шантажу. Не знаємо, чи Президент видав наказ про розпуск, але думаемо, що такий наказ важе с., бо насправді понад чотиримісячні переговори треба ж колись скінчити.

Не легковажимо, але коли подумати, що потрібно аж чотири місяці, щоб спромогтися на такий безславний кінець, то справді можна витужнити: «Мабуть в Данському царстві не все гаразд». Так, не гаразд. Значить почуття відповідальності немає. Значить ті, що мали домовитися, керувалися не добром справи, не розумінням конечної потреби УНРади як центру вільної боротьби й політики. Значить знахтували що високу інституцію, як повітря потрібного Україні в її боротьбі за свободу. А це значить, що до тих, які це спричинили, треба притягнути як найбільше, і: оцінивши їх по заслугам, припинити з ними всякі розмови. Треба з усією категоричністю очистити УНРаду від службовців іноземних інституцій проти наших самостійницьких позицій наставлених. Треба, щоб на терені УНРади не пописувалися всякі сумнівні вартощі елементи. Ось це треба передусім зробити.

Рішення перенести сесію УНРади в США чи Канаду правильне. Треба звільнити інституцію від затрученого повітря і шукачів легкого попису залишити по той бік хвіртки. УНРада не проїздний двір і це треба в майбутньому провести з усією наполегливістю.

Ще заразі ворожити про майбутнє УНРади і Державного Центру УНР, але цей захід Виконавчого Органу і Президії УНРади спричиниться тільки для добра справи, для покращення праці ВО, Президії та Державного Центру в цілому. Вже тепер треба з усією категоричністю вимагати, щоб місцем осідку і ВО, і УНРади, і Державного Центру був терен США чи Канади, бо досвід показав, що поліщена напризволяще без відповідних кадрів і без матеріально незалежних людей ця інституція опинилася в справі катастрофічному становищі. Тут, в Північній Америці, ми маємо досить кадрів і маємо досить державно думаючих і матеріально незалежних від власті імущих людей, а Державний Центр потребує людей і грошей для його діяльності, цебто те, що тут найлегше знайти, не узaleжнюючи Державний Центр від будь-кого.

В постанові Президії УНРади сказано про «постиження політичної бази УНРади», про «повернення до УНРади партій, що з тих чи інших причин вийшли з її складу». Правильна ухвала.

Політика відчинених дверей до УНРади має лишатися незмінною, але еступ до УНРади і вихід з неї має бути обмежений певними точно означеними показниками. Храм не місце для гандлярів і міняйлів. Ми не сміємо дозволити тій чи іншій групі виставляти на посміховище найвищу українську політичну інституцію закордоном.

В загаданій постанові про повернення партій, що належали до УНРади, на сам перед сказаний про ОУН. ОУН, в мінулому двох, а тепер трьох частин організації, яка в історії визвольної бо-

ротьби України відіграла визначну роль та й, поза всяким сумнівом, в майбутньому матиме не аби яке значення. Відсутність ОУН в УНРаді, відсутність організації, що в своїй абсолютній більшості репрезентує Галицьку землю нашої Батьківщини — це величезний мінус для Державного Центру УНР. Це не аби який козир у руках тих, що підтримують т. зв. двоподіл, а разом свідоцтво бездеревнівських, гайдамацьких тенденцій чи нічим не оправданих претенсій тієї організації. Ця організація ще й сьогодні живе ресентиментом понад сорокрічної давності до Уряду УНР, — а це вже більш ніж зло. Це не злочин, це більше як злочин, бо це політична помилка. Підготувати цю лінію, плекати той ресентимент, щоразу підновлюючи давно ліквідований Варшавський договір, більш ніж дивно.

Інженер Бойдунік нещодавно писав, що Державний Центр УНР — це надбання цілої нації. Правильно! Отже, якщо то добро цілої нації, то його треба примножувати, а не пускати за водою. Ресентимент до Уряду УНР поруч з тенденцією ОУН в цілому представляти УГВР як своєрідний державний центр, чи десь 30. червня як едекватну подію 22-му січневі — це все тяжить над ОУН. Це трагедія, не нації, а нашої еміграції.

Нація живе іншим життям і хоч з найбільшим респектом, з глибокою пошаною розіцією кожну краплю пролитої крові за її визволення, проте не деградує варгості, не порівнює двох Тарасів, не дірівнює комітету до Уряду. Й ось цього розуміння тенденцій думання нації бракує ОУН, це її перворідний гріх і від нього всі наслідки.

Сучасна ситуація УНРади у великий мір спричинена політичною лінією ОУН і ми віримо, що та лінія буде змінена. Але незалежно від того, чи вона буде змінена чи ні, є ще й інша дуже поважна частина нашої еміграції тут. Є ті, що не мають ресентименту; є ті, що розуміють правильно як і чому поставив Варшавський договір і значимість 30. червня, УГВР, УПА та інших епізодів нашої визвольної боротьби. Є поважна група закордоном, яка має взяти тільки відповідальністю за Уряд УНР і нести пропал української національної революції аж до її ствердження — суверенної української держави.

Якщо сталося так, що в сторіччя смерті Т. Г. Шевченка і тридцятитріччя С. В. Петлюри так пописалися наші провідники в Мюнхені, то з цього українське громадянство закордоном має зробити висновки ѹ українські патріоти його зроблять.

Небезпека перед очима. Значить по-притулку має прийти. Еміграція має великих кадрів тих, що їм властиві велико-просторі позиції і державницьке думання, але їй до сьогодні їм бракувало відваги. Ця катастрофа має їх спонукати по-

ставити крапку над «і», і раз і назавжди стати промотором Уряду УНР, Уряду нашого всеукраїнського і соборницького. Треба всім стати пліч-о-пліч і всіма силами підтримати нашого старого заслуженого Президента. Треба підтримати Уряд, з яким і тільки з ним українці можуть відновити українську суверенітет державу.

Перед Союзом Українців Самостійників, перед Українським Робітничим Союзом, перед УРДС і УНДС, Т-вом прихильників УНР, перед ДОБРУСівсько-СУЖЕРОВським рухом, перед усіма виг-

нанцями з-під советів — кардинальне завдання — зробити максимум, але не дати на поталу всенаціональну вартість малим бездумним людям.

Хай повстане з усіх передічених організацій і цілої еміграції з людей, здатних думати державницькими категоріями — Братство Української Державності. Хай функціонери партій, організацій чи товариств стануть функціонерами Уряду УНР і відповідальними на-самперед перед Урядом УНР.

Небезпека перед очима, порятунок має бути і він буде!

С. ПІДГАЙНИЙ

Ф. ПІГІДО

V-та сесія УНРади має відбутися в США

Стільне засідання Президії УНРади разом з членами Виконавчого Органу в присутності Пана Президента Української Народної Республіки в ексилі, що відбулося 5. червня ц. р. в Мюнхені, стало великою подією в житті Державного Центру УНР. Справді, Президія УНРади, більшістю, а саме, — трьома голосами проти двох УНДО і Укр. Соц. Партиї, склали одностайнє внесення Виконавчого Органу УНРади, в якому констатується, що, як показали чотиримісячні безупішні підготовчі наради, фракції УНРади не можуть домовитися щодо розв'язання ріжких важливих питань, себто, що УНРада, в її сучасному складі, неспроможна розв'язати пекучі проблеми, що стоять перед Державним Центром УНР.

Президія УНРади та її Виконавчий Орган рекомендують розв'язати Українську Національну Раду в її сучасному складі, відкликати заповіджену у Мюнхені на 21. червня V сесії УНРади та скликати її на північно-американському континенті в США чи Канаді. Причому, для підготовки тієї сесії призначити в США новий Виконавчий Орган та покликати спеціальну комісію, яка мала б підготувати проект змін в Тимчасовому Законі про реорганізацію Державного Центру УНР, пристосувавши його до сучасного стану визвольної боротьби. Г'ята сесія оновленого складу УНРади має розв'язати також питання про місце осідку Української Національної Ради та її Виконавчого Органу в майбутньому.

Ця спільна постанова Президії і ВО УНРади натрапила на безоглядний спротив з боку фракцій УНДО, соціалістів і Союзу Земель (що останньою фракцією, згідно з ухвалою IV сесії УНРади, заступила до фракції Союзу Конструктивно-Творчих Сил України). Чим пояснити такий спротив? Постанова ж ґрунтуються на відповідних статтях конституції, а та-коож бере під уяву численні голоси прихильників Державного Центру, які висловлювалися за перенесення його місця осідку за океан. А тут же йдеться лише про відбуття на американському континенті сесії, яка вже має вирішити справу місця осідку Державного Центру. В чому ж тоді справа?

А справа в тому, що фракції УНРади, репрезентовані особами, що тепер переведуються в Европу, не можуть домовитися щодо ріжких важливих політичних питань, які вже тут стоять перед Державним Центром і які неминуче виникнуть відразу ж після відбуття сесії — може ще з більшою гостротою, ніж раніше. За таких обставин нормальним було, щоб на майбутній сесії місця поодиноких фракцій заповнили нові люди — хай і з тих же самих партій, але не обляжені атмосферою затяжної незгоди, що мала місце саме тут, в Європі, зокрема в Мюнхені.

Ідеться про важливі політичні питання, ідеться про те, якою має бути дальша лінія української визвольної політики: чи такою, як її провадив нинішній Виконавчий Орган і яку склав величезна більшість українського свідомого громадянства, а чи такою, як цього собі бажають кілька осіб з європейських осередків трьох опозиційних партій?

(Закінчення в наступному числі)

Літак американської військово-повітряної флоти типу «Б-58» пролетів віддалі від Нью-Йорку до Парижу за 3 год. 20 хв. Це найшвидший досі лет через Атлантический океан. 1927 р. американський пілот Ліндберг на одномоторовому літаку покрив цю віддалі, від Нью-Йорку до Парижу, за 33,5 год.

Григорій Китаєв Важко хворий

Керівник Капелі бандурристів ім. Т. Шевченка і композитор Григорій Трохимович Китаєв, як нас інформують із м. Сан-Дієго (Каліфорнія), тяжко захворів і перебуває в місцевому шпиталі, де йому зроблено операцію хребта. Хворий успішно видужує. Редакція «УВ» бажає йому щастя, швидкого й повного видужання та повернення до творчої праці Ред. «УВ»

Юрій БУЛАТ

Чому я в активі?

Валентин Юрма, пишучи «Чому я в «пасиві?» («Прометей» з 25. 5. ц. р.), сподукував мене написати ось цих кілька рядків, щоб відповісти й собі самому і всім юрмам зразу — чому ж я в активі? (Стаття В. Юрми була прислана і до «УВ», але редакція не могла її помістити вже навіть і тому, що шановний автор не подав своєї зворотньої адреси, тобто виглядало на анонімність. — Ред. «УВ».)

Звичайно, наше активне громадянство завжди реагувало на подібні статті, особливо коли вони писалися молодими людьми, що опинилися в пасиві. Так, свідоме громадянство сердечно вболівало за такими пропащими душами Шющкою Валентина Юрми, то він не в пасиві. Він в активі, бо закликав «забльокувати зачумлене коло політиків». А наприкінці всі надії покладає на «доброзичливих варгів». Отже це не пасив, а актив — тільки особливого гатунку.

Я в активі тому, що не вірю Юрми, ніби я там заради «самоствердження». Не вірю, що Україну визволять «ледарі», спекулянти, лихварі, боягузи, що їх Юрма недоречно назвав «національною Україною». Я в активі, бо не вірю в «доброзичливих варгів». Ні в яких варгів не вірю, і тому в активі.

Не вірю я, що Юрма ровесник Олега Підгайного, — молодого й відважного українця. Ні, не вірю, але певен, що пан Юрма «ровесник Октября». Юрма ось такий собі «папаша», що вже пройшов Крим і Рим і, опинившись під Нью-Йорком, вже всіх обліювавши, вирішив образитися й оголосити себе в «пасиві». А якщо справді то таки молода людина, то який же він малий і злобний! «Батьки, себелюби, Україна для них лише предмет спекуляції» і т. д. і т. п.

А УВАН і НТШ, що створили їх видали велетенської ваги книги? А «Енциклопедія Українознавства» — це хто? А видання творів Шевченка, Франка, Лесі Українки, багатотомова «Історія Русі-України» — це хто зробив? А «Біблії Книги», а «Тигрові», «Сад Гетсиманський», «Ост», «Недостріляні», «Один з п'ятнадцяти мільйонів», «Розстріляне Відродження», «Розстріляна муз», «Діти Чумацького Шляху», «Старший боярин», «Три покоління» і сотні наукових праць — це хто? Це ті себелюби? А Капеля бандуристів ім. Шевченка — це теж «цикуніки»? А пам'ятник Т. Г. Шевченкові в Канаді й США — це теж «канібали» створили? А Тиждень Поневолених Націй і проголошення 22.

Ол. ІНГУЛЕЦЬ

Українофобство й провокація

Ми вже звикли до того, що час від часу, як в Америці, так і в Європі, жидівська преса подає ріжні інсінуації про український народ та про його проідніх діячів.

Кілька років тому канадський жидівський часопис «Вестерн Джош Ньюз оф Вінніпег» подав компромітуючі відомості про полк. Андрія Мельника. Але після відповідної інтервенції названий часопис відкликав ті обвинувачення та просив прощення у полк. А. Мельника. На цьому ж справа не закінчилась.

В нью-йоркському жидівському тижневику з 8. липня 1960 р. з назвою «Авфбав» з'явилася стаття під наголовком «В кубуці бійців». гетто». Подавуючи інформації про цей музей, автор статті писше:

«Наши документы дают переконливі докази того, що Айхман був одним з головних творців пляну знищення всіх жидів Європи. Його найближчими підручними були: Теодор Денікер і Ганс Вінтер. Денікер несе відповідальність за вимордування тисячів жидів у Франції та Болгарії. Інший помічник Айхмана, Андрій Мельник, живе як вільна людина в Канаді».

Звичайно, що в музеях бувають ріжні документи і ріжної вартості. А чого варти документи «кубувіцького музею», на підставі яких «Авфбав» пришивав Андрія Мельника до справи Айхмана, то про це скаже сама редакція тижневика.

Американські приятелі Андрія Мельника, дізнавшись про це обвинувачен-

січня — це теж «самопожираючі батьки» допомогли, що так сталося?

Значить є не тільки оте «зачумлене коло», а є тисячі й тисячі чесних, відданых отаких Вами клятих батьків і їхніх добрих, розумних дітей, які не клічуть до бльокади, а своєю жертвеністю й участю в українському громадському житті спричинилися до створення тих непромінальних цінностей.

З статті Юрми радітиме Хрущов. А з того, що тут зроблено, вже скаже Хрущов.

Юрма в пасиві, бо «багато маємо партії і груп і не засідають вони за однім столом». Нічого не відімо. Всі еміграції всіх народів атомізовані. Во емігрант-політик — це справжній вигнанець, який під ударами різних юрмів, не почиваючи під своїми ногами материного ґрунту, мівся часом втрачає рівновагу.

Ні, Юрма не в пасиві, і висміює нас за нашу критику політики західного світу. Він, як і кожний вірнопідданий «хохол», має все вихвалити «власть имущих». Він не хоче бачити, що наша критика співзвучна з критикою таких видатних журналістів, як Давид Лоренс, Чемберлін, брати Олсони, що репрезентують найпатріотичнішу частину американської нації.

Покладаючи надію на «доброзичливих варгів», Юрма справді виявив своє мале, підле й підлабузницьке обличчя, — саме отого «хохла», що проти нього була скерована доповідь Олега Підгайного, з якої Юрма, не знати чому, почав свою статтю.

Ні, ми таки не віrimо, що отой Юрма молода людина. Ні, це старий, заздрісний і неперебірливий в своїх засобах себелоб. Він пише: батьки «дженітори», «нічні банкіри» і т. д. і т. п. Так син, так молода людина навіть совісти ради не напише.

Так, Юрма! Ми «дженітори» й «судомії». А ми це: Нестор Городовенко і його співаки, Григорій Китастий і вся його Капеля, Тодось Осьмачка, Улас Самчук, Семен Підгайний, Григорій Коствюк, Юрій Лавриненко, Василь Барка, сл. пам. Іван Дубинець — головний автор «Білої Книги», — це вони «дженітори». Між ними був би Іван Багряний, якби опинився на цьому континенті. Й ось саме тому Він, Юрма, лютуете, що поміж ними, отими «дженіторами», Ви зовсім голий, голий як бубон, що крім пасквілів і наклепів нічого в своєму житті не зробили. Ось чому я в активі!

Але здогади набік. Така критика й такі претенсії Юрми мітмоволі визнача-

С. РОМАНОВИЧ

Гачок „суверенності“

Перед мною лежить дві газети, що друкуються в тій самій друкарні: «Радянська Україна» і «Вісти з України». Перша — для внутрішнього вживання, а друга — спеціально для українців, що проживають за кордоном. Видає її т. зв. «т-во культурних з'язків з-за кордоном». Хоч ці газети, по-суті, видають і редактують ті самі люди, але ріжниця між ними дуже велика, бо і ціль ріжна.

Якщо розгорнете «Радянську Україну», то відразу зробите висновок, що ніяких змін в ССР немає. Та сама «таратайка», яка була й перед війною, хібащо випало ім'я Сталіна. Його «славу» розділюють — апостол російського большевизму Ленін і новий вождь мирного настінка Хрущов. У всяком випадку, жодних ознак, що Україна є сувереною державою, — не має.

Той самий загальний «сокозний» герб і прапор з російськими написами «пролетарії всіх стран соєдінуйтесь» на початку, і називою редакції в російській мові в кінці газети, що свідчить про наявність московських цензорів.

Ці зовнішні ознаки, кому, фактично, газети належать, у «Вістях з України» старанно усунуті. В лівому куті першої сторінки є пам'ятник Т. Шевченкові. На колишньому будинку Центральної Ради майорить з двох смуг (темнішої й світлішої) прапор, що емігрант легко може прийняти і за жовто-блакитний. Навіть зірки на щоглах пропора підібні до хреста. Жодних російських написів ніде немає. Зміст газети також зовсім відмінний. Комуністична фразеологія, що так ріжче вухо скітальця, обмежена до мінімуму. Імен «апостолів» московської «мекки» майже не вживається. Про кукурудзяніх «малків» і про виконання рішень пленумів ЦК КПСС, що займає цілі сторінки «Радянської України», тут також немає. В усіх статтях наголошується, що Україна — суверена держага.

Необізнаний читач, прочитавши таку газету, відразу «засурмить» про зміни. Тут друкується різного роду заяви і звернення поворотців з широким «на світі» життя на еміграції.

Юрій БУЛАТ

ють його місце не серед тих, які створили і створять ще непромінальні ваги цінності, а з-під тих зраджених й зневірених, що справді втратили перспективу: з-під «Синього океану», з-під пропагаторів «Української Радянської Енциклопедії», з-під оспівувачів «Туги за нормальностю», — словом з-під тих, що вже на порозі до повної дезерції і зради.

Юрій БУЛАТ

Коли б українці на батьківщині мають змогу читати цю газету, могли б дівіться про багато речей, які советський уряд старанно від них приховує. Але «Вісти з України» не для них.

Ця газета розрахована на необізаного в справах читача на еміграції, що іншої советської преси не читає і може легко попасті на гачок пропагандистичних «змін» та вигадану суверенність. Видавці газети добре знають, що емігрантів огортає велика туга за батьківщиною й опановує бажання змін на країце. Це бажання дійсно таке велике, що дехто вже повірив у зміни і повернувся додому.

В ч. 21 за лютий місяць 1961 р. «Вісти з України» вмістили велику статтю колишнього полковника Армії УНР, доктора філософії Українського Вільного Університету в Празі, що повернувся з заслання, Є. Д. Камінського — «Загублені роки». Сам він пише, що відбув кару.

«З вересня 1959 року, — пише Камінський, — я живу в м. Щорупинську на Харківщині. Ніхто жодним словом не докоряє мені, що в бурмі роки революції та громадянської війни я був противником більшевиків і знаходився у ворожому таборі при Українській Центральній Раді і Директорії. Навіаки, кожний до мене ставиться як товариш, намагається допомогти краще розібратися в тому, що відбувається в світі».

Аж не віриться, що полковник і доктор філософії у світових подіях не може розібратися.

Якщо взяти під увагу, що советська армія вступила в Прагу в 1945 році, то виходить, що п. Камінський відбував кару аж 11 років. Віддавши належне «генісві» Хрущова й оливши поміями провідників на еміграції, Камінський «тишиться», що на схилі віку (за допомогою МГБ, звичайно) він «прозрів» і «почав розбиратися» в світових подіях та закликав «обдуреніх зрадниками» простих хлопців на чужині пізнати «радість життя», яким живуть в іхньому краї понад 40 мільйонів їхніх земляків. І закінчує статтю словами:

«Самостійна соборна вільна Україна є — це Українська Радянська Соціалістична Республіка, вона стоїть непотіхто, волелюбна, горда. Іншої України не може бути.»

Цілям заохочення емігрантів до повороту в ССР присвячена й стаття «Щаслива старість», яка подана у формі розмови з міністром соціального забезпечення УССР О. Ф. Федоровим.

«Старість — не радість», — говорить

«музейними документами» не знають дійсного становища в Україні, не знають тих питань, про які пишуть безвідповідальні наклепи.

Що антисемітизм існує в кожній державі світу, то цього заперечувати ніхто не може, навіть жидівські громадські діячі. В недалекому минулому, а саме — в 1959 році, хвиля антисемітизму протокилася по всьому обширі земної кулі. Не минула вона й держави Ізраїль, де його ніколи не можна було очікувати. А зараз там антисемітів більше, ніж у Західнонімецькій Федеральній Республіці (Ю. Марголін. «НРС», 22. 1. 1960 р.). А жидівські часописи вину за що хвиля антисемітизму також звалили на українців і український народ. Звалював же вину на українців за хвилю антисемітизму в Європі і д-р Гольдман.

Слідом за вищезазначеними часописами пішов й нью-йоркський журнал «Соціалістичний Вестник» — «центральний орган російської соціал-демократичної рабочої партії», який на своїх сторінках дав місце статті «некого обозревателя» під назвою: «Хрущев і єврейський вопрос». В цій статті «обозреватель» не обмежився обвинуваченням в антисемітизмі окремих осіб, а кинув це обвинувачення цілому українському народові, та зокрема киянам. Вони й не дивно, бо у «СВ» маштаб великий — «всеросійський», хоча та Росія вже не існує сорок п'ять років. Але цього «орган соціалістичної мысли» не хоче призначати, бо він закоханий в Росію.

В перших трьох абзацах своєї статті «обозреватель» говорить про роль Хрущова у формуванні жидівської політики в Україні взагалі й зокрема в діянці «єврейского вопроса» після звільнення його аранжерів, які мають відповідні обвинуваченнями? Видно, десь є якісні аранжері, які мають відповідні обвинуваченнями? Видно, десь є якісні аранжері, які мають відповідні обвинуваченнями? Видно, десь є якісні аранжері, які мають відповідні обвинуваченнями? Видно, десь є

нáроднá приказка. Це добре відчувають наші земляки, що на склі віку залишилися самотнimi на чужині, далеко від батьківщини, — пише автор. — Їм і в молоді роки було тяжко жити з чужих країв, а що ж казати про старість?.. Вони кинуті напризволяще, ніхто не дбає про їхню долю...»

Далі товариш «товариства культурного зв'язку з еміграцією», згідно статті 100 конституції УССР, пише про «щасливу старість» в рідному краї. За його словами, «пенсії по старості в нашій країні призначаються чоловікам 60-річного віку при стажі праці 25 років, і жінкам, яким сповнилося 55 років і при стажі праці 20 років». «Мінімальний розмір пенсії по старості встановлено 300 карб. на місяць, максимальний — 1 200 (з 1. січня ц. р. відповідно 30-120 карбованців)». Міністер О. Федоров заявив, що цей закон застосовується в рівній мірі і до поворотів, якщо останні привезуть із собою справки, що вони були робітниками, а не капіталістами за кордоном.

Якщо визначати «капіталістів» по-советському, як колись визначали «куркулів», то вся українська еміграція за кордоном є «не трудовим елементом», і ясно, що при поверненні всі вони одержать перше соціальнє забезпечення, як і Камінський, — на засланні.

Відносно того ж, що міністер Федоров «уболіває», що ми тут кинуті на старості напризволяще, то краще йому свої уболівання перенести на старих колгоспників. А емігранти тут самі собі раду дадуть. Читачі на батьківщині дуже добре знають, що соціальне забезпечення в капіталістичному «пеклі» багато лішче, ніж у комуністичному «раю».

Наприклад, в Англії розмір державної пенсії для одиноких чоловіків віком 65 років тижнево складає 2 фунти 17 шилінгів і 6 пенсів, або, в порівнянні до советського нового рубля, 36 рублів місячно; для жонатих чоловіків — 4 фунт. 12 шил. і 6 пенсів, або 52 рублі на місяць. Це в тому випадку, коли б дійсно советський новий рубль коштував так, як його рахує офіційна советська влада — 90 коп. за 1 американський дол. Для одиноких жінок і вдів у віці 60 років — тижнево 2 фун. 10 шил., або 28 карб. на місяць. При чому, для одержання цієї пенсії не потрібно ніякого робітничого стажу. Досить того, що людина вже стара.

Якщо ж робітник пропрацював на одному підприємстві 20-25 років, то він дістас додатково від фірми 1 шилінг тижнево за кожний рік праці, тобто додатково він одержить ще 12-13 карб. на місяць. Отже сімейний робітник одержить у такому випадку місячно 65 карб. проти 30 карб. в ССР.

Таким чином, навіть в абсолютних цифрах пенсія в Англії більша від со-

вєтської в два і з гаком рази. Тут ми не говоримо вже про номінальну вартість рубля, бо в дійсності англійський фунт набагато дорожчий, ніж його рахують совети за офіційним курсом. На означену вище пенсію англійський робітник може прожити цілком задовільно. Але прожити робітників з дружиною в ССР на 30 карбованців у місяць, — ми вже знаємо яке то життя.

На відміну від советського «безкласового» суспільства, де начальствові пенсія (120 карб.) може бути в чотири рази більша від низькооплачуваного робітника; в класовому суспільстві капіталістичної Англії, більше оплачуваний робітник чи службовець, може дістати лише в півтора рази більшу пенсію від мінімальної пенсії, розмір якої ми подали вище. Цей закон у рівній мірі стосується і працівників сільського господарства. А колгоспникам-кріпакам в ССР жодної пенсії взагалі не належиться. Він (колгостник) відпочиває тоді, коли помре.

Поважна кількість українців у Британії вже дістає пенсії по старості (те саме в Західній Німеччині, США, Канаді, та інших країнах). Ніхто тут (в Англії) не вимагав жодних советських справок про стаж. Крім того, майже кожний із них має певну суму збереження за 12 років своєї праці на цьому острові. А звідси і висновок — де щаслива старість. До речі, тут ніхто не говорить про «щасливе молодість», «щасливе життя», чи «щасливу старість». Ці речі тут нормальні і самозрозумілі. Тут більше можна почuti нарікань на уряд, ніж похвали. Хвалити когось за цілком натуральні і необхідні речі вважається ознакою недоброго тону.

Як бачимо, берлінський комітет за повернення на «родину» взявся до нових методів, щоб заманити наїнших у свої тенета. Будьмо на сторожі. Пропагандистські закликів газети «За возвращение на родину» і журналу «Родина» виявилося замало, і тому вони вдаються до нових заходів. Через «культурний зв'язок» ловлять тепер емігрантів на гачок «суверенности» УССР. Як ті «сувереність», «свобода» і «добробут» виглядають, кожний з нас знає дуже добре. Останній указ верховного совета про застосування смертної карі за «роздрідання», «диверсії», «шпигунство» і «хуліганство» самі спростовують цю підступну брехню.

Характерно, що поряд з улесливими закликами до повороту, московські агенти на еміграції ріжкими провокаціями намагаються розкласти організоване політичне життя українців з середини.

С. РОМАНОВИЧ

Складайте на Пресовий фонд „УВ“!

му виданні, — комуністичному. Але тільки з тією ріжницею, що проти справи Бейліса протестував уесь світ, та рував той процес, як антилюдський; а справу лікарів вільний світ сприйняв мовчанко. Та не тільки вільний світ, а й жidівство в цілому.

Досить правдиво і характерно окреслил початки партійного антисемітизму руський філософ Г. Федотов: «В партії свиваєт гнездо антисемітизму, для котого борьба з капіталізмом і єврейством (как некогда для Маркса) сливается в одно. Но тоже происходит и в народных низах» (Г. Федотов. «Есть и будет»).

*
В наступному абзаці «обозреватель» пише:

«Общественная атмосфера на Украине была насыщена антисемитизмом, пышно расцветавшим в период гитлеровской оккупации. Перед только что восстановленной советской властью встал альтернатива: либо вступить в открытую борьбу с антисемитскими настроениями, либо закрыть глаза на них. Хрущев избрал последнее и даже больше — попытался искать мира со вчерашними наиболее активными антисемитами и в какой-то мере опереться на них.»

Видно «обозреватель» має феноменальний нюх, коли до таких тонкоців відчуває антисемітську атмосферу на Україні майже через п'ятнадцять років, а зокрема в Києві, і информує читачів, рацичними найбільш активними антисемітами, а українці стали ворогами жidівського народу та антисемітами.

Чи таке твердження «обозревателя» відповідає дійсності? Советські війська залишили Київ 17. вересня. 18. вересня советські активісти з новенькими авто-

матами ходили по Києву та шукали на вулицях «ворогів народу», або німецьких шпигунів; розстрілювали на вулицях тих, хто здавався ім підозрілим. 19. вересня німці без бою зайняли Київ. 24. вересня в Києві почалися пожежі, як наслідок вибуху закладених комуністами бомб. 30. вересня 1941 р. на будинках, стовпах та огородах був наклеєний наказ німецької комендатури з вимогою всім жidам вийти до Лук'янівського кладовища. (Пушкарський. «Як горів Київ».)

Як видно з переліку дат, Київ майже дванадцять днів був без жодної влади, і його населення не виявило ніякого антисемітизму, як не виявило його й під час німецької окупації. Отже твердження «обозревателя» про «п'ять років антисемітизма» просто brutalний наклеп на киян та український народ. Що погрому очікували советські активісти, то в цьому не могло бути ніякого сумніву. Крім того, вони вели провокаційні дії, з метою викликати ріжкі екстремістські атаки. Без усякого сумніву очікували погрому й гітлерівці, а не дочекавшись його (погрому), через п'ять днів після початку пожеж, видали наказ про виїзд із Києва всіх жidів на Лук'янівське кладовище, де і були розстріляні коло Бабиного Яру.

Отже, ані комуністичні, ані нацистські надії, що українці будуть громити жidівське населення Києва й по всій Україні, не здійснилися. Не було тих мітічних антисемітських настроїв і по всій Україні, в малих містах, про які пише «обозреватель».

Згадується про «альтернативу» та безпорадність Хрущова в середовищі антисемітів. Яких і хто вони? «Обозреватель» не назував ні одного прізвища; тих завзятих антисемітів, яких Хрущов пе-

Листи з Австралії

Під австралійським сонцем

Вас. ОНУФРІЄНКО

В Австралії пахне безробіттям

Минулого тижня моя дружина працювала лише один день, а решта жінок на підприємстві не працювали жодного дня — немає праці. Немає потреби на сукні, або потреба є, але немає грошей в людях, щоб їх купувати.

Мені здається, що в Австралії накреслюється на кризу, на безробіття. Вони, як землетрус, уже кілька разів за останні десять років стрясало австралійською економікою, всім господарським життям, але якось усе втрисалося пізніше. З економічним життям буваєте саме, що із земною поверхнею: часами малі струси минають і все затикає, а часами малі струси являються передзнаком поважного лиха.

Я не пророк і не економіст, щоб відразу визначити всі причини лиха, яке насувається, та вгадати, чим воно кінчиться, але беручи те, що діється, на здоровий глузд, бачу: якось перехворіти країні протягом року-двох доведеться. Не тому, що моя дружина минулого тижня працювала один день. А тому, що таких жінок все більше й більше. Такий промисел, як одяговий, зазнав протягом останнього півроку дошкільного удару. Якщо безробіття не дуже дошкільно відчувається, то лише тому, що в одяговий промисловості працює багато одружених жінок, які, кажучи просто, «підробляють» потроху грошей на потреби родини, не являючись головним джерелом прожитку в родинах.

Скажім, моя дружина працює не тому, що так уже нам обом притікає, що без її заробітку ми не могли б прожити. Ні, прожити без цього заробітку можна. Але людині вічно всього мало. І навіть знаючи про те, що всього на світі не загребеш, людина все таки треба, скильки може... Правда, витравдання в цьому та, що людина заробляє собі гроши чесною працею.

Але цій чесній праці, як кажу, також настають обмеження.

Мені здається, що Австралії мусить виліти колись боком способі життя австралійців: жити на позичені гроши. Гарний на вигляд добробут нагадує червіве яблуко: зверху воно грає рум'янцем, а всередині з'їджене, поточене.

Наш, український, спосіб життя полягає, та й топер ще тримає нас на ногах у світі, у тому, що «не маєш грошей — не купуй». Почекай, потерпи, поки матимеш за що купити. Не позичай, старайся купувати за готівку.

Австралійці, чи принаймні дуже велика більшість, не знають цього свято-

го правила. Очі австралійця розбігаються, коли він бачить якусь річ, а ще коли на допомогу прийде улесливий, як сам сатана, продавець або агент, — душа австралійця перетворюється на віск, з якого бізнесовий сатана може ліпити, що скоче. Ліпити, звичайно, боржника, при чому такого, що в боргах по самі вуха.

З дитинства австралієць звикає до такого способу думання: довготерміновий борг — це річ така ж необхідна в житті, як повітря, вода і харч. Дрібні борги поряд із боргом довготерміновим — це речі неминучі, бо як інакше можна придбати таку річ, як авто, телевізійний апарат, радіотрансмісія, пральні машини?

Купівельна спроможність, таким чином, є не реальною, а штучною. На її базі починається виробництво того чи іншого товару. Зокрема коли йдеться про виробництво чогось нового, скажім, телевізійних апаратів. Залазячи в борги, люди купували спочатку їх цілими сотнями щодня. Потім на базі такого штучно піднесеного попиту почалася продукція з плянами виробництва на майбутнє, місячними початковими маштабами поширення товарами. Ясно, що через якийсь час виявилось, що попит на телевізійні апарати спав. Те саме сталося з льодниками. Деякі фірми скрахували, й то досить швидко — напродукували виробу заради багато, не врахувавши дійсних розмірів потреби.

Чевидна річ, що без позички в сучасному ускладненому житті обйтися не можна, але коли всі без винятку будуть жити на позичені гроши, розраховуючи на те, що «якось воно буде», то рано чи пізно ця ідилія закінчиться. Починається біда в цій ідилі чимось дрібним, якимось одним, неначе не дуже й важливим випадком.

Десь в одній підприємстві стався застій. Довелося звільнити трохи робітників, а товари продати без прибутку — аби з рук. Звільнені робітники перестали купувати інші товари. А тому, що більшість із них у боргах, — тимчасово перестали платити борги. Фінансові фірми перестали виплачувати свої борги.

(Закінчення на 6-й сторінці)

ти до з'єднання, казали: «Ваше золото ви віддали німцям, а тепер пряміши до нас, щоб спасти свою шкіру?» Тим, що прийшли пізніше, кидали обвинувачення: «Де ви були до цього часу? Робили на німців? Спали під перинами в гетто?»

Були випадки, коли советські червоні партизани грабув

„Ядерний“ віз

Два з половиною роки засідає в Женеві комісія по забороні випробувань атомової зброї, що є, фігулярно висловлюючись, трампліном до праці інших комісій і підкомісій у напрямку «загального роззброєння» в добу коекзистенції. Відбулося за цей час 307 заєдань.

З 24-х пунктів запропонованого договору, над яким так тяжко працювали експерти Сходу й Заходу, російські погодилися на 17 і далі ніч, хоч ріж, не йде. Точністю як у байці «... рак плятиться назад, щука тянет в воду...» Від мирного співіснування так загруз, що праця «ядерної» комісії була предметом «пізнавальних розмов» у Відні між Кеннеді і Хрущовим.

Успіхи окремих делегатів цієї комісії далеко більші. Наприклад, англійський експерт (дорадник в російських справах) Гю Морган за цей час знайшов дівчину, одружився і має вже двоє діток та турбується їхнім навчанням у Женеві. Голова советської делегації Сем'он

Царапкін вивчив, під час сесій, «наїзду» куховарську книгу, що йому подарував, як ознака доброї волі, його американський колега Артур Дін. Західні страви так сподобалися Царапкіну, що він перебрався з готелю на приватне мешкання і мадам Царапкіна по цій книзі готовить йому їжу.

Тим часом діти чисельної московської делегації добре завчили нову військову гру — «ковбоїв з індіанами».

Американський знавець російських справ Давид Марк в 1959 році, по дорозі з Вашингтону до Токіо, заїхав до Женеви на кілька тижнів і, — безнадійно загруз. Одружився з своєю секретаркою, купив дім і вже очікує спадкоємця.

«...А віз і нині там.» Властиво, він рухається, але зовсім у небажаному напрямку.

Наразі атомову зброю обидві сторони спішно матимуть. Випробовувати її будуть пізніше. СЕР

В. Олійник — на пам'ятник Т. Шевченкові у Вашингтоні

Крайовий комітет пам'ятника Шевченкові в США інформує, що комітет пам'ятника Шевченкові з Детройту-Схід переслав на його адресу чек на 4 000 доларів, що їх пожертвував на будову пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні громадянин п. Василь Олійник. У своєму супровідному листі комітет з Детройту-Схід пише:

«Знаний на терені Великого Детройту зі своєї жертвенности на українські цілі, п. Василь Олійник склав на руки комітету пам'ятника Т. Шевченкові Детройту-Схід 4 000 дол. на побудову пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні, щоб тим способом зі свого боку спричинити до гідного відзначення роковин нашого національного пророка.

Пан Василь Олійник, якому сьогодні вже 71 рік, приїхав до Америки ще в 1919 р. зі Західної України. Тяжко працює на фабриці та чесним і щадним життям, п. Василь Олійник мав можливість придбати деяку кількість грошей для повного забезпечення своєї старості. Але протягом цілого свого трудолюбивого життя він ніколи не забував за Українську Церкву та різні українські інституції, що ім щедро допомагав. Лише останнього часу, як член української католицької парафії Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії в Гемтремку, він склав 200 дол. на будівельний фонд парафії та 1 100 дол. на Укра-

їнську Вищу Школу при тій же парafii. В теперішній час п. Василь Олійник є також активним членом Українського Гетьманського Союзу та Українського Демократичного Клубу в Гемтремку.

Теперішня пожертва на пам'ятник Тарасові Шевченкові в Вашингтоні в сумі 4 000 дол. — це вияв його любови до поневоленої України та пістизму до нашого безсмертного генія Тараса Шевченка. Цей киянський дар широко українського патріота хай стане гідним наслідування прикладом для цілого української спільноти». (С)

Київські метробудівці почали спорожнювати третю дільницю підземної залізниці — від станції «Дніпро» до Дарниці. Нова траса метро з'являється Дарницький промисловий район Києва з центром міста. Довжина її — 4 км. Пройшовши по новому залізобетонному мосту через Дніпро, поїзди не заглиблюватимуться в тунелі, а підуть по поверхні вздовж Броварського шосе. Визначені місця зупинок голубих експресів. Майбутні станції — «Гідропарк», «Микільська Слобідка» та «Соцмістечко» — будуть споруджені в зручних для пасажирів місцях. На лівому березі Дніпра почалося зведення службових приміщень. (РУ)

мероприятий никогда не исходила из маниловской сантиментальности. Мы их оправдывали и осуждали только с точки зрения революционной целесообразности.

Навели ми ті цитати про дії російської поліції, яка була до послуг нацистів, а також і червоних російських партизанів, серед яких «процветал» махровий антисемітизм. Але за весь час нашого перебування на еміграції ми не чули, щоб жидівські часописи будь-кого з росіян, чи російський народ обвинувачували в антисемітизмі, який, безумовно, більш розвинений у Росії, ніж в Україні.

Ми відзначимо особам жидівського походження, які об'єктивно розглядають жидівсько-українські взаємини. А все ж на скоре замірення ми не покладаємо великих надій. В кінці XIX й у початках XX століття взаємини між жидівською інтелігенцією й українською давали надії на скоре замірення, але напередодні революції в 1905 р. ті надії розвіялися.

В березні місяці 1905 р. в Петербурзі зібрається самочинний з'їзд журналістів, з метою провести спільну акцію в боротьбі за конституцію. Під час з'їзду «інородці» утворили окрему фракцію з представників різних народів Росії. Запросили представники «інородців» і жидівських журналістів. Але не дивлячись на їхню численність серед різних партій, як то: соціал-демократів, соціал-революціонерів, націоналістів-бундівців та сіоністів — ніхто з жидівських журналістів до «інородческої» фракції не пристав, чим явно виявили свої великороджавницькі всесоюзські симпатії та ворожкість до інших націй Російської імперії (Є. Чикаленко, «Спомини», стор. 375).

ва, школи — жидівську культурну еліту частинно розстріляв, а частинно вислав до концтаборів, де вона безслідно загинула. Цей погром учинив Сталін з своїм «найдемократичнішим» уядом і то в мирний час.

Під час війни за дозволом «правительства» був організований «Єврейський антифашистський комітет». Але після війни закрило той комітет і майже всіх його діячів, разом з талановитими жидівськими письменниками, діячами культури, розстріляно, а решту вислано до концтаборів. Після такого погрому національне й культурне життя жидівської нації в тій «щастилівій країні» залишено.

Отже видно, що для деяких соціал-демократів це не був вияв «правительственного» погрому й антисемітизму, а просто «Єврейський вопрос в СССР». Можливо, що соціал-демократи твердо стоять на засадах марксизму, а, можливо, що й на тих самих, на яких вони стояли в початках 20-х років, коли один із їхніх провідників висловив таку думку:

«...Мы все эти годы, однако, никогда не упускали из виду, что большевики выполняют, хотя и не марксистскими методами, историческую задачу, объективно стоящую перед русской революцией в целом» («Из предисловия к книге Каутского» «От демократии к государственному рабству», А. Абрамович).

Підтримав цей погляд партійний орган соціал-демократів «Наш голос» у Харкові, який у черговому числі за 28. березня 1919 року писав:

«...Классическая эпоха террора великой Французской революции и до сих пор вызывает моральное негодование буржуазных историков... Наша оценка тех и других террористических

Евгень ОНУФРІЕНКО

СИМОН ПЕТЛЮРА

(Продовження з «УВ» ч. 24/1450 числа)

7.

Вставало у пам'яті друзів життя недожите,

Полтава далека, і вулиця рідна, і дівір, Зелені луги і лани, тиха Воросла і квіти, І мрії юнацькі в вечірньому сяйві сузір.

Полтавської бурси туті і мертвотні науки,

Юнацькі гурти семінарські, де серце росло, Де праці нової шукали окрілені руки, Де било водою таємне дзвінкі джерело.

І книги таємні, що рвали на волю за стіни, Що вчили любити свободу і правду,

Боротись за волю своєї землі — України, За Київ наш славний, за села, міста, за Дніпро.

Ім слово Шевченка, мов сонце, дорогу світило, Ім думки Франка зігрівали юнацькі серця, У клясах похмурих мов вітром весняним шуміло:

Розмови, пісні у вечірні часи без кінця.

Хто б думав, що тихий юнак із очима сумими.

Що часом не стримає в болі гіркої словорі, Мов дуб, розів'ється і спереду потім

У час лихоліття і слави, вогню і грози.

Усі його знали й любили, бурсацькі малечі Він батьком і матір'ю був у школіному дворі, Мирив її, вчив її, й Симона лагідні речі Розносили всюди в пошані малі школи,

науки, налагти.

І висала кров нашу, й душу, мов гад, отруїла,

І треба з роками збиратися з силами всім, І щоб скинути кільця гадючого чорного тіла,

Щоб дім оновити, украдений батьківський дім.

І він прислухався до кожного рідного звуку, I він притглядався до тих, хто ставав за своє, I він виростав, в боротьбі випробовував руку, I вже відчував, що година розплати встає.

I висала кров нашу, й душу, мов гад, отруїла, I треба з роками збиратися з силами всім, І щоб скинути кільця гадючого чорного тіла, І щоб дім оновити, український батьківський дім.

I він прислухався до кожного рідного звуку, I він притглядався до тих, хто ставав за своє, I він виростав, в боротьбі випробовував руку, I вже відчував, що година розплати встає.

Теймураз ДЖАНГУЛАШВІЛІ

Українська сорочка

Із Тблілісі в Київ братні я приїхав, На дніпровськім березі вражений стою, Вітер мого чуба розівіває тихо I сорочку гладити вишиту мою...

Полюбив сорочку українську здавна, — Так вона нагадує посмішку весни. Сніг і в нас розстанув на Гомборах славних, Хвилі на Іорі граються ясні.

Наче женихи ті, виструнчились гори, На весільну чоху став подібний ліс, — То весна, у квітів беручи узори, Узялась сорочку гаптувати землі!

Я покликав друзів, щоб замінувались, — Скільки в тих узорах польових квітів! Так же й ти сорочку тонко вишиваала Із фіалок синіх, білих ромашок.

На дніпровськім березі голуби над нами. Землю розтривожив весняний вогонь. Заквітчай життя мое, загати піснями, Загалтуй нитками серденька твого!

Переклав М. ШЕРЕМЕТ
(«Літ. газета»)

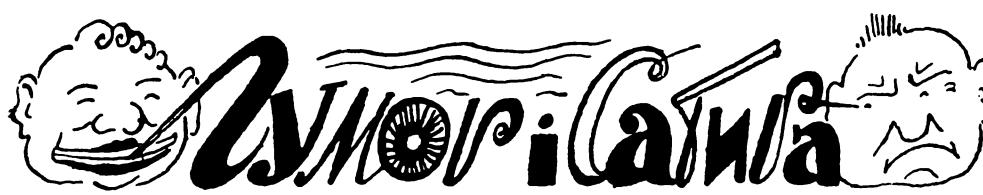
Не забуйте про передплату на „УВ“

нання виявило хибність думок й дій тодішніх і сучасних провідників соціал-демократичного партійного проводу.

Завдяки російській революції спершу житівство, а особливо українське, досягло великих політичних наслідків, які йому ніколи й не снилися; на державно-керівних посадах в комуністичному уряді СССР переважаюча більшість відповідальних функціонерів була жидівського походження, яка керувала політичним і економічним життям держави. Але протягом останніх тридцяти років, через пізьмий російський зоологічний шовінізм усіх їх від кермі державним життям відсунуто з трагічними для них наслідками. А слідом за ними почалося нищення жидів, як нації. Мавр зробив своє діло, мавр може йти тільки.

Коли редакція «Соціалістичного Вестника» прийняла до друку статтю «обозревателя», то вона знала, з якою метою пускає її в світ. А мета та була — скомпромітувати Україну й український народ перед світом. Звичайно, «мислителі» поступової соціалістичної думки з «Соціалістичного вісника» вживали старих засад, що «для досягнення своєї мети усякі засоби добрі»; вони ж бо «виконують хотя и не марксистськими методами, но историческую задачу».

Аби довести абсурдність обвинувачення «обозревателем» українців в антисемітизмі, Не

Ол. ШПИЛЬКА

„Виква“ у Сан-Франсіско

В одній із своїх гуморесок Мих. Зошенко вивів російського самодура «бараїна», що не міг погодитися з ідеями людянного ставлення до підвладних. Навіть звернення через «ви» він вважав річчю загрозливою і недопустимою. Самодур дійшов до того, що в разом з «мужиками» кожне слово, що розпочиналося на «ви», він вимовляв через «ти».

— Васька! Типряжи коні! — гукав він кучерові.

Або:

— Принеси мені тидрове хутро!

І Васька слухняно «типягав» й подавав «барінові» «тидрове» хутро.

Але... Але одного дня «типяганий» революцією Васька, не переступаючи дистанції, врошисто промовив панові:

— Умніша голова — настояща **виква!** (тобто — «тиква». Кабак!)

Що було далі, — автор не пише.

Васька, як «двахи два» потрапив до колгоспу й, якщо не вмер з голоду, чи на засланні, то живе й до сьогодні.

Бита власними «мужиками», білогвардійська «виква» поспішно залишила обезеченню нею «родину». І давно б загубився по ній слід, якби вона й досі не виставляла себе на сміх в авангарді реакції, що одночасно є охвістям найтупіших дурисвітів. Якщо раніше «викву» кидало в пропасницю від домагань соціального характеру, то тепер вона, трухлява, просто скажені, почувши про «расчленителей Росії».

В одному з останніх чисел «Нового времіння», що виходить у м. Сан-Франсіско, знаходимо її черговий шедевр, тідний передсмертного висновку самоідденої праці для «блага родини».

Під претенсійним заголовком «Історія Вільної України» стоїть підзаголовок: «Проіскі кучки авантюристів-сепаратистів». Стаття розпочинається не аби яким «возмущенiem» з приводу проголошення посадником міста Сан-Франсіско Дня незалежності України та вищення українського прапору.

«Що ж, власне, відбулося 22. січня 1918 року в Києві? — запитує «виква», щоб відразу авторитетно пояснити: — Кулка марксистів — Грушевський, Голубович, Винниченко, Тютюнник і Петлюра, використавши революційну нерозберіху, проголосила себе урядом

«України», не питуючи про це народу і не будучи ніким вибраними.«

Продовжуючи свою «історичну довідку», «виква» зубоскалить:

«В город Александровськ (нине Запорожжя) прибіл отряд гайдамаков. Оні били комічні у високих шапках, плахах із баращков разних цветов, в сініх жупанах і длінних поясах, какие носілі у нас цигане. Населеніе над німі смеялось.»

Підвішивши свою «історію України» до періоду минулої війни, білогвардійська «виква» розповідає, як наказом Гітлера було створено «незавісімую Україну» із столицею у Львові. Одергавши від німців владу, Степан Бандера «ограбіл і убіл пятаць тисяч людей полів і евреїв».

Розповівши декілька страхітливих вчинків «самостійників-авантюристів» у «городе Запорожжя» розчулені «виква» дивуються, як посадник міста Сан-Франсіско про це нічого не знає.

Дивуємося і ми, що дописувачем часопису може бути людина, якій місце в «домі сумасшедших». А в тім — нехай розважається. На подібних неборак не личить гніватися.

Ще більшим гріхом було б зауважити:

— Дурак, ваше благородіє.

Юл. МОВЧАН

ЗВІДУСІЛЬ

ЗБІЛЬШУЄТЬСЯ КІЛЬКІСТЬ ПОГРОЗ ЗАБИТИ КЕННЕДІ

Згідно повідомлень американської преси, Біллі Дім останнім часом одержує незвичайно велику кількість анонімних листів з погрозами замаху на життя президента США Кеннеді. В той час, як у лютому в руки секретної служби попало 2300 листів з погрозами в той чи інший спосіб фізично «помститися» на президента, в березні їх уже надійшло 3 200, хоча сам президент, як правило, їх ніколи не читає. Начальник секретної служби Білого Дому й особистої охорони президента Баугман передбачає, що у зв'язку з невдалою «віправою» на Кубу та іншими подіями, в цьому році кількість загрожуючих листів

спрямована вона (легенда) для образи будь-кого, а особливо жидівського народу та його діячів.

Весь світ знає про терор у царстві комунізму, а особливо під час колективізації; а також про голод в Україні. Напевно кожний знає про макіявлівський лист Сталіна під назвою «Головокруженіє от успехов», яким Сталін «суддювали» колективізацію. За легендою, Сталін так перелякався наслідків колективізації, що почав шукати співпраці з українськими «буржуазними націоналістами», шукав у них поради й згоден був притягнути їх до співпраці.

Про ці заміри Сталіна дізналися жидівські українофобські «круги» та почали заперечувати доцільність співпраці з українськими «буржуазними націоналістами» й подали йому свій плян «сплошної колективізації». Розглянувши незвичайний плян «сплошної колективізації», запропонуваний жидівськими українофобськими «кругами», Сталін знепритомнів. Прийшовши до пам'яті, він почав благати ті українофобські «круги», аби вони змінили свій плян.

— Бійтесь Бога, товариші! Адже, за вашим пляном може загинути 50% усього населення України, а по містах і маліх містечках і всі 100%. А там бо мешкають майже виключно ваші єдинокровні брати.

— Не турбуйтеся, Йосипе Біссаріоновичу. Щоправда, того ледачого люду трохи загине, але не більше 25%. А що торкається наших єдинокровних братів, то з ними нічого не станеться. Ми їх колективізувати не збираємося, — відповіли Сталінові жидівські українофоби.

— Адже, товариші, при виконанні вашого пляну постануть великі селянські повстання. Вам буде потрібна вій-

ськова сила, а я її вам дати не зможу, — заперечує Сталін.

— О, не турбуйся Йосипе Біссаріоновичу. Ми свій плян виконаемо власними силами так, що й комар носа не підточить. А звертатись за допомогою до тих українських буржуазних націоналістів не варто, й ми вам на радімо. Може колись вам доведеться мати справу з тими вироджами, то ми дамо вам відповідну допомогу.

— Згода, — сказав Сталін, — робіть свое діло й нехай допомагають вам Маркс та Ленін!

Така легенда.

Ми ще раз повторюємо, що ми не заперечуємо антисемітизму окремих осіб як серед українського народу, так серед інших народів. Його не так легко позбутися. Але коли в антисемітізмі обвинувачують в найбільшій мірі український народ, то ми мовчачи не можемо й не будемо.

*

Відзначив «обозреватель», що під час першого засідання верховного совета Хрущов багато говорив про страждання, пережиті народом в роках окупації нацистами України й Києва. Але й словом не згадав про трагедію жидівського народу. І в той же час уживав заходів, аби мати симпатії вчораших анти-семітів. Закінчує абзац такою фразою:

«Но было и хуже». А це «хуже» — було свідчення комуністки жидівки, яка ввесь час окупації нацистами України мешкала нелегально в Києві під «арійськими паперами». Після звільнення Києва вона близько року працювала при «українському правительству». Прізвище її — Марія Хельмінська (дійсне прізвище — Ружа-Годес); колишня громадянка Польщі; за

Притулки для старих... коней

(з англійських дивоглядів)

Англійці з давніх часів славляться своєю винятковою любов'ю до птахів і тварин, зокрема до домашніх і особливо до ручних (петс), до яких відносяться, насамперед, пси, коти, миші, папуги і синиці (буджі).

Не раз можна спостерігати, чи читають в газетах, що кіт заліз на високе дерево чи якусь вежу і не може злізти вниз. Кличуть пожежників. Люди ризикують своїм життям, щоб зняти кота.

Недавно був випадок, що пес упав у воду. Господиня кинулась у річку рятувати і втопилася, а пес виліз. Це розчиняється як геройзм.

Велика кількість нещасних випадків на шляхах трапляється через пісів і котів, бо шофери здебільшого ризикують своїм життям чи життям інших людей, щоб не розчавити пса або кота, що сидить на дорозі і спостерігає рух, чи, не дотримуючись правил руху, спокійно переходить дорогу.

Приїхавши до Британії, ми були дуже здивовані, що англійські пси не гавкають, як то було в нас, а спокійні й мовчазні, як і їхні господарі. Життя мають розкішне і розчущилися брехати.

Пару років тому одному фармерові не сподобався бутай і він вирішив продати його назаріз. Довідалася про це «Распа» (організація по охороні тварин) і вирішила викупити бутая з заризу. Мовляв, не можна немилосердно вбивати тварину лише через те, що вона по-добна, по-своєму зовнішньому вигляду, більше на корову, ніж на бика.

Старих і покалічених коней у нас здавали на ковбасу. А тут товариство по охороні коней організовує стайні-притулки і доглядають їх, аж поки во-

ни не загинуть власною смертю. Зараз в різного роду притулках є 210 старих коней. Зважаючи на те, що робочі худоби в Англії дуже мало (всі роботи виконують машини), це є поважна кількість. Коней здебільшого тримають лише для перегонів.

Права тварин, як і людей, охороняються законом. За «нелюдянне» поводження з звірятами вас можуть потягти до суду.

Не так давно 13-річний хлопець за рішенням суду був відданий під опіку «пробейшен офіцер» за те, що прив'язав кота до стовпа і з рогатки триувався цілiti в нього.

С. ТЕЛЕВНИЙ

Любов і престиж

Король Йорданії Гуссейн оголосив його заручини з дочкою англійського офіцера. Це викликало урядову кризу в Амані. Всі міністри його уряду проти цього шлюбу, бо це підважує престиж короля в арабському світі.

На засіданні урядового кабінету король заявив, що згідно конституції він має право женитися з ким він хоче, і що це справа дискутувати він не хоче. Тоді прем'єр-міністер сказав:

«Дуже добре, ваша королівська величність, — я зрезигнувую».

Король відповів:

«Тоді я зрешуся престолу».

Здивований прем'єр-міністер, благаючи, промовив:

«Але ж, ваша королівська величність, ви не можете. Пам'тайте, що ви юрданець».

«Цілком слухно, — сказав король, — прошу самому пам'ятати про це».

На цьому дебати закінчилися.

Т. С.

Річний згіст промислового виробництва в Німецькій Федерації Рестубліці сягає за останні роки 12%, Голландії — до 14,5% та Італії — до 16%. Найвищі темпи промислового розвитку в світі виявляє за останні роки Японія, де середній річний згіст промислового виробництва сягає до 23%. В СССР за перший квартал ц. р. згіст промислової продукції у відношенні до цього періоду м. р. становить 9%.

стичну байку. Ні, це його власні слова. З ката України й її народу він перетворився в її «оборонця». Нарід він безмежно «любить і захищає» його перед майбутнім знуцінням над ним жидівського народу. Та це просто неперевершene Хрущовське хамелеонство, яке притаманне не тільки йому, а й кожному комуністові.

Чим же Хрущов ліпший від Гітлера? Своїми висловами він перевищив Гітлера. Але для «обозревателя» й редакції «СВ» це тільки «Хрущов і єврейський вопрос». Невже «обозреватель», а разом із ним редакція «СВ», не добачає в цих реченнях, а може не хоче бачити, зоологічного хрущовського антисемітизму, якому позадрив би будь-який чорносотенець колишньої царської Росії.

А чого варти фрази: «Ведь мы здесь на Украине. Понимаете ли вы? Здесь Украина». Тут вам не Біробіджан, не Палестина, ви нам тут непотрібні. «...Мы не за

В Австралії пахне безробіттям

(Закінчення з 3-ї сторінки)

ги іншим, більшим, фірмам. Більші — більшим. Витворюється паніка, нестійкість у системі, яка недавно здавалася чіткою й плинною, як вода в каналі.

Попит на гроши витворює непомірну пропозицію: створюється ціла купа фінансових організацій, що дають гроши під заклад нерухомого або рухомого майна. Для полегшення праці банки починають гроші великим фінансовим установам, уникаючи видачі позичок окремим людям. Фінансові установи живуть, таким чином, на різниці між відсотками, які платять банкові, й відсотками, які беруть від боржників. Ці посередники між банком і потребуючими — найбільша болячка. Іх непомірно багато, всі вони живуть, виконуючи мінімально корисну функцію в господарській діяльності країни, зате пожирають цілі мільйони фунтів тяжко запрацьованих грошей.

В уряді сидять люди не дурні, вони, вірніше їхні дорадники (міністри інколи мало розуміються в тих справах, які їм підлягають) бачать, куди починає спрямовуватися економічне річище. Вихід знайти тяжко: обмежити кредити — значить, підкосити купівельну спроможність населення. Від цього зупиняється певні галузі господарства, настане безробіття. Дозволити далі необмежені кредити — значить, довести населення до непомірної заборгованості, дозволити витрату грошей на речі не першорядної потреби, бо скажімо, австралієць (молодий) у виборі — хата чи авто й телевізія — вибере останнє, хата нехай дає... уряд.

Так, в кінці минулого року попит на авта зрос до непомірних розмірів, і уряд вирішив збільшити продажний податок («сейлс текс») з метою стимулювати продаж авт (і затребути більше грошей до державної скарбниці). Продаж авт зменшився, фірми, що виробляють авт, почали звільняти робітників, фірми, які постачали різні частини до авт, також зазнали значного удару. Уряд побачив, що взяв хибний курс, і податок знову зменшив до попередніх розмірів (30%). Фабрики авт знову поздоровили. Але... крім фабрик авт є ще інші галузі промислу.

Переключити неплянове господарство з одного боку в інший — річ тяжка, і це завдання якраз і стоїть перед австралійським урядом.

Ще однією важливою рисою австралійського господарського життя є оплата праці. Тут заробітки в більшості не мають нічого спільного з продукцією. Платня базується на потребах середньої родини (чоловік, жінка й двоє дітей). Час від часу цей т. зв. «бейзік вейдж»

підвищується, назоганяючи зрост цін. І вся біда в тому, що ці зміни в платні (підвищення) нагадують собаку, який ловить власного хвоста. З підвищенням платні зростають на все ціні, з підвищенням цін — зростає платня. Одинадцять років тому я одержував, скажімо, чистої платні сім фунтів з половиною, тепер... майже тричі по стільки. Але що з того?

Ця система оплати праці робить австралійські товари дуже дорогими. Крім того, вони, в багатьох випадках, гіршої якості, ніж товари ввезені з-закордону. Тут також проблема. Сьогодні чуті раз-у-раз гасло: купувати австралійські товари, не купувати товарів закордонних. Але треба справді не абиякого патріотизму, щоб за якусь дурну іграшку, вироблену в Австралії, людина пластила втричі дорожче, ніж за кращої якості іграшку, привезену з Гонконгу чи з Японії.

Промислові товари, вироблені в Австралії, не славляться ані своєю якістю, ані низькою ціною. Про це самі австралійці пишуть. Експорт, однак, — це єдиний добрий рятунок у тій економічній ситуації, в якій знаходиться країна зараз. Австралія може продавати продукти сільського господарства. Але надія на таких покутів, як комуністичний Китай, може тішити лише великих оптимістів. Здається, що комуністичний Китай любить купувати товари, та не любить за них платити, і Австралія, що недавно продала Китаєві пшениці, має надію на цьому переконатися.

То ж мені здається, що перехворіти австралійській економіці доведеться. Врешті, в економічному житті стається те саме, що і в житті людини — чергування періодів добrego здоров'я із поважними та легкими захворюваннями. Сіднейський часопис «Дейлі Міррор» колись відверто вказав міністрові фінансів Голтові: пора відійти геть, на цьому посту ти нічого не розумієш. Але, мабуть, справа не лише в Голтові, справа і в тому способі життя, що його ведуть австралійці, в усьому укладі суспільних відносин в Австралії.

Непродуктивних, а часами шкідливих для розвитку країни інституцій тут дуже багато. Між продуцентом і споживачем стоїть цілий китайський мур різних бюрократичних інстанцій. Часами продуцент не одержує буквально нічого за продукти, здобуті тяжкою працею, тому що все пожирають різні «борди» та агенти. Самі австралійці часами вказують на те, що різних урядників тут вистачило б не на 10 мільйонів населення, а на 50-70 мільйонів. Це велике суспільне лихо. При низьких виробни-

чих темпах і великий кількості непродуктивної бюрократії, при високих оплатах праці за малу продуктивність, при відсутності стимулу для розвитку життєво важливих галузей промислу і концентрації уваги на продукції речей другорядної потреби, рано чи пізно діде до біди. А ще коли до цього додати заборгованість населення в різних фінансових посередників між банком і споживачем, то ясно, що найменший підземний поштовх в економіці буде ламати легко збудовану будівлю.

Всі ми сподіваємося, що «якось воно буде». На цю глибоко філософську за-

саду покладають надії, мабуть, і провідники Австралії.

А тим часом на підприємство, на якому я працюю, шодня приходять молоді здорові люди, питаючись праці. І в одяговій промисловості вже довгий час жінки подекуди працюють чотири дні на тиждень, або взагалі не працюють. Це саме може статися з усією лепкою промисловістю, зокрема з тими її галузями, які виробляють речі не першої потреби.

Вас. ОНУФРІЄНКО

дав розмови Хельмінської про події в Києві 1943-1953 рр.

Отже не тільки Хельмінська, а й її син боялись антисемітів. Тільки яких?

У Києві й в Україні гітлерівські страхіття пережила не одна тільки Хельмінська, а й інші сини та дочки Ізраїля. І припускаємо, що вони колись дадуть правдиві свідчення про антисемітів і хто ті антисеміти були, й що робили під час окупації України нацистами і комуністами. А, можливо, й не напишуть, бо вони настінно знають, яке лихо спіткало д-ра Сельму Кренцбах, яка писала правду про українців.

*
Після зустрічі з Хрущовим, Хельмінська тяжко захворіла й декілька тижнів була під доглядом лікарів. Але коли вона вже почувала себе добре, її знову спіткало горе та довелось перевігти тяжкі дні.

Десь у кінці березня чи початку квітня 1944 р. в Києві на вулиці зустрілися два офіцери червоної армії — українець і жид. В офіцера жида груди були прикрашені орденами та медалями. Українець (він був п'яний) побачивши ордена та медалі в жидівського офіцера, з обуренням запитав його: «Где ты дostaл эти медали, жид? Наверно купил на базаре?»

Після таких запитань між ними постала бійка, під час якої жид-офіцер застрелив українця-офіцера. Після чого пішов до міліції, де й склав заяву про цей випадок. Міліція його заарештувала.

Дуже шкода, що не подано прізвища та імені забитого українця-офіцера. Адже в Києві напевно є офіцери червоної армії російського походження і то переважаюча більшість, бож комуністична влада засвоїла царські засади

— українців вояків і офіцерів відсилає за межі України, а росіян надсилає в Україну. Можливо, що цей злочин зробив «старший брат».

Із минулих часів знаємо, що коли чорносотенну маніфестацію, за часів царської Росії, очолювали поліцмайстер чи пристав, то після неї машинцані місті місцеві очікували «правительственного» чорносотенного погрому.

Те ж саме сталося після похорону забитого офіцера, якому чорносотenna комуністична влада влаштувала вроці похорони з участю комуністичного «правительства» на чолі з Хрущовим. Така уроčистість занепокоїла людність Києва. Й дійсно, зараз же після похорону чорносотенний антисемітський натовп пішов до будинку, де мешкала родина жидівського офіцера, витягнув на вулицю дружину й дитину і забив їх. Тобто Хрущов улаштував погром в комуністичному виданні.

Але кияни, в переважаючій більшості, ані за чорносотенними погромщиками, ані за провокацією Хрущова не пішли. А, видно, побили погромників та влаштували антисоветську демонстрацію, про що зазначає сам «обозреватель», пишучи: «...Потом бросился громить дальше, прічेम возбужденіе очень скоро приняло і резкий антисоветский характер...»

Як там було в дійсності, ми не знаємо. Але започаткував цей погром комуністичний «поліцмайстер» чорносотенець Хрущов. Своєю присутністю на похоронах, та ще й в оточенні свого «правительства» він дав зрозуміти злочинним елементам міста, що він проти жидівського погрому нічого не має, а навпаки — бажає його, бож ясно сказав Хельмінський, що: «На нашій Україні нам

Рецензії та Гляді

Юрій Тис. «На світанку». Біографічна повість з життя Марка Вовчка. Видавництво Миколи Денисюка. Чікало. 1961 рік. 404 стор.

Книга середнього розміру. Книга гарно, старонні опрацювана, на добром папері. Має тверду обкладинку.

На початку своєї праці автор подає джерела, з яких постала його ця книжка: статті і праці М. Грушевського, Ів. Франка, М. Драгоманова, О. Огоновського, В. Доманського, С. Єфремова, Ю. Бойка і найновіших — І. Борщака та матерілів «ЛНВ» 1901-1907, «Київської старини» 1892-1898, «Записок НТШ», листування Марка Вовчка й його сучасників, та творів самої письменниці.

Книга має 7 розділів, які в свою чергу мають підрозділи.

Перший розділ має наголовок «Серце»; має 9 підрозділів з 10 по 87 стор. Другий розділ — «На грани»; 5 підрозділів з 88 по 135 стор. Третій розділ — «Чужиною»; 5 розділів з стор. 136 по 186. Четвертий розділ під наголовком «На хвилях»; 3 підрозділів з стор. 187 по 228. П'ятий розділ — «Прірви»; 5 розділів з стор. 229 по стор. 307. Шостий розділ — «Поворот»; 3 підрозділів з стор. 308 по 365. Сьомий розділ «До мети»; 3 підрозділів з стор. 366 по 404.

Спершу автор описує життя в м. Орел Опанаса Марковича і родини Вілінських, що складалася з батька, матері й їхньої доньки Марії, майбутньої дружини

членів і великої кількості непродуктивної бюрократії, при високих оплатах праці за малу продуктивність, при відсутності стимулу для розвитку життєво важливих галузей промислу і концентрації уваги на продукції речей другорядної потреби, рано чи пізно діде до біди. А ще коли до цього додати заборгованість населення в різних фінансових посередників між банком і споживачем, то ясно, що найменший підземний поштовх в економіці буде ламати легко збудовану будівлю.

Всі ми сподіваємося, що «якось воно буде». На цю глибоко філософську за-

саду покладають надії, мабуть, і провідники Австралії.

А тим часом на підприємство, на якому я працюю, шодня приходять молоді здорові люди, питаючись праці. І в одяговій промисловості вже довгий час жінки подекуди працюють чотири дні на тиждень, або взагалі не працюють. Це саме може статися з усією лепкою промисловістю, зокрема з тими її галузями, які виробляють речі не першої потреби.

Одже Хельмінська політика, як імператорської Росії, так і комуністичного СССР — Сталіна й Хрущова не тільки тотожна, але й жахливо ганебна.

Царат хотів силою зробити жидівський народ православним, а комуністи — «руськими людьми». Царат обмежував освіту відсотковою нормою, а Хрущов зовсім не хоче давав ім освіту. Царат обмежував їх «чортой оседlosti», а комуністи — Біробіджаном. Царат не розстрілював і масово не засилав до концетаборів, а комуністи винищили майже всю провідність. За царату від похоронів, за півтора століття, загинуло 810 осіб (статистика сіоністичного комітету), дивись «Жидівські погроми в Росії», стор. 213), а за комуністичною владою Сталіна-Хрущова загинуло десятки тисяч. За царату про асиміляцію не було й мови, а при комунізмі, згідно з останнім переписом, тільки 20% жидівської людності признало свою матір'ю мовою жидівською, а решта — російською. За царату чорна сотня розповсюджувала чутки, що жиди вживають християнську кров в своїх релігійних ритуалах, а за влади Хрущова про це писше офіційна

ни Опанаса Марковича — письменниці. Панас Маркович часто відвідував родину Вілінських. Якось під час свого перебування в них, Опанас Маркович почув таке до нього звернення батька Марії: «Бачите, дорогий Опанас Васильович, оце моя доня. І до інституту ходить, і французьку мову вивчає, на піаніно грає, а ось яка.»

Ін

Пам'яті Головного Отамана С. В. Петлюри

Нью-Йорк

Академія з нагоди 35-тиріччя смерті Симона Петлюри, що відбулась у Нью-Йорку 3. червня 1961 року, пройшла надзвичайно вроцисто і на високому ідейно-культурному рівні. Академію влаштував центральний комітет вшанування пам'яті Симона Петлюри в Америці і Товариство прихильників Української Народної Республіки в Нью-Йорку.

Академію відкрив генерал-поручник О. Загродський, ветеран визвольної боротьби, тепер голова комітету.

Доповідь зробив д-р Я. Білинський, молодий український учений. Він сказав, що історія сильніша від земних судів. Тепер з перспективи десятиліть ганебний атентат на Петлюру виглядає як знак пошани з боку ворога.

Протягом тридцяти п'яти років відбувались академії на пошану Петлюри, на яких виступали переважно учасники визвольної боротьби, співробітники Петлюри. Сьогодні виступає доповідач з молодої генерації, роблячи спробу синтезу з перспективи теперішнього часу.

Я. Білинський, на підставі аналізи опублікованих матеріалів, описав характер Петлюри, що проявляється з молодих років і спричинився до того, що Петлюра став на чолі держави і війська. Його відвага виявилася ще в юнацькі роки, найяскравіше у справі Лисенка, що привела до виключення з семінарії. Його політичний інстікт і непохитна віра в українську національну справу виявлялись протягом усієї його політичної і журналістичної діяльності. Як приклад, доповідач навів виступ Петлюри у 1904 р. проти злиття українських соціал-демократичних організацій з російськими. Переїхавши в Галичину, Петлюра нав'язував стосунки з галицьким оточенням.

В 1917 р. Петлюра з усіх українських політичних діячів найбільше розумів вагу української національної армії і присвячував увагу її створенню. Призначення журналіста на чоло армії виглядає начебто як парадокс історії. Але це призначення мало глибокі підстави. Вояки йшли з Петлюрою, як висловився один із них у спогадах: «Це був стовб, на якому все трималося».

Очевидно, Петлюра був не без помилок, але на високому посту він проявив силу і стійкість свого характеру, він очолював боротьбу до кінця.

Боротьба зазнала поразки, але дала величезні наслідки. Якби не було

зримо, но неустанно разлагает его». «Если пророчество Достоевского сбылось и евреи погубили Россию, то остается самим русским учесть этот жестокий урок и попробовать його воспресить».

Жахливий вислів, але ми коментарів до нього давати не будемо — хай це робить «обозреватель» із «совісника».

Відомий сюжет і громадський діяч Темкін у своєму докладі на конференції в Карлсбаді про становище євреїв в Україні відзначив, що з усіх погромів в Україні найжахливіші й найжорстокіші робила добровольча армія Денікіна. Но він, зазначає він, принесла з собою явний офіційний антисемітизм.

Вона анулювала горожанські й національні права, які принесла революція.

Коли єврейська делегація звернулася в Одесі до Денікіна з проханням випустити декларацію про рівноправність горожанських прав у Росії, то він відмовив. Темкін так охарактеризував ту відмову:

«...Он поддерживал тенденцию погромщиков и остается ответственным перед историей за пролитие еврейской крови наравне с фактическими погромщиками».

На чолі білогвардійської преси стояв відомий чорносотенець А. Савенко, який оточив себе старими чорносотенними російськими публіцистами. Антисемітська пропаганда велася під керівництвом високих військових дістайників. Офіційний орган тієї антисемітської пропаганди був часопис «Заря».

«...У Фастове, под час погрому, все ценные вещи, рояли, меха, серебро, бриллианты, похищались офицерами и сопровождавшими их дамами... Один из офицеров снял кольцо с пальца Потиевского, еврея, жителя Фастова».

збройної боротьби українського народу, то навряд чи була б створена УССР, навряд чи би чи большевики так далеко допустили розвиток української культури в 1920-х роках.

Д-р Я. Білинський закінчив свою промову цитатою з виступу Петлюри в листопаді 1919 року, який сказав, що ми створили українську націю, яка й далі бореться, щоб порядкувати на своїй землі.

Академія закінчилася концертом, що відбувся на високому мистецькому рівні. Співали чоловічі і жіночі хори «Думка», диригент І. Задорожний, при фортепіані д-р А. Берник. Оля Кириченко виступила з декламацією вірша про Отамана Петлюру — О. Тарнавського. Ізабелла Фоменко-Орловська проспівала кілька романів. Композитор М. Фоменко виконав два фрагменти з власних композицій.

Л. Д.

Лій

У неділю 4. червня 1961 р. Т-ва сприяння УНРаді в Лій (Англія) в погоджені з Т-вом сприяння УНРаді в Болтоні спільно відзначили роковини смерті Головного Отамана військ УНР і голови держави Симона Петлюри.

Після служби Божої була відслужена панахида. А після панахиди місцеві українці й гости з Болтону в залі Сан Мері вислухали вроцисту академію. Академію відкрив голова місцевого Т-ва сприяння УНРаді Павло Верзун. Він привітав українців з Болтону і коротким словом підкреслив велике значення С. Петлюри в побудові української держави, та надав слово для реферату Михайлова Семчишинові.

Після реферату в художній частині брали участь: М. Батрак продекламував вірш, присвячений пам'яті Симона Петлюри; і з Болтону — пан Іван Муха декламував вірш, а пані Муха проспівала ще пісню на честь С. Петлюри.

На закінчення приспівали український національний гимн.

М. СЕМЧИШИН

Філадельфія

Ще 20. 4. ц. р. за ініціативою управи Т-ва прихильників ДЦ УНР, ОбВУА, ОДУМ у Філадельфії (США) відбулася всегромадська конференція, на яку прибули представники від організацій, сіредовищ і груп, які стоять на плятформі УНР.

Після дискусії створено з 7-х осіб всегромадський святочний комітет відзначення 35 річниці трагічної смерті

... В Києві все погромные жестокости происходили под руководством офицеров «Осваг», «Киевлянин» и «Вечерние огни» измышляли всякие обвинения против евреев и торжествовали по поводу погромов... В Подольской губернии, куда откатывалась из Киева Деникинская армия, по словам очевидцев, возобновились все способы средневековых истязаний и пыток: евреев жгут живыми, при помощи керосина и масла».

Те ж саме робили комуністи в Полтаві, де палили селян та монахів, але раніше їх садовили на палі. Серед тих комуністів були й учасники жидівських погромів на Поділі.

Не будемо продовжувати наводити факти тих жахливих погромів, але зачитуємо ще листа «некоего Степана», написаного на бланкові адъютанта спеціального з'єднання кавалерії ген. Шкоро, в якому написано:

«Мой дорогой Костя, приходи в наше помещение сегодня вечером, в 7 часов, выпить с нами чашку чая. Мы собираемся показать тебе нечто весьма замечательное. Деник подобрал маленького еврейчика, которого он называет «комиссаром» и которым он думает позабавиться в этот вечер самым веселым образом. Он приготовил нечто вроде короны и бамбуковой палки. Он наденет корону на голову маленького еврейчика и будет ее сдавливать при помощи палки до тех пор, пока череп еврея лопнет. Не правда ли это замечательно? Воображаю, что будет вытворять жидок! Кстати, Ирина Петровна и Анна Николаевна тоже будут присутствовать. Я расчитываю на тебя...» (из матеріалів Темкіна).

Так «развлекалася» Жоржикі з Денікінської добровольчої білої армії, рафі-

провідника української нації — Симона Петлюри. Комітет мав діяти під проводом філіялу УККА у Філадельфії, що 20. 5. надіслав на засідання ділового комітету свого представника д-ра Омельяноса.

Діловий комітет, на чолі з головою П. Г. Чупруном, показав гарні наслідки своєї праці. 21. 5. ц. р. — в неділю св. отців Першого Вселенського Собору за велику душу підступно вбитого лица землі української Симона Петлюри, в день жалоби по заморених голodom в Україні, після Богослужень, відправлялися жалібні панахиди: в катедрі св. кн. Володимира служив і промовляв за мученика України Митрополит Іоан (Тедорович); в Алентаві в храмі св. Миколая — митр. прот. о. Даниленко-Данилевський; у Свято-Покровській церкви — В. Булава; в Свято-Андріївській церкві — свящ. Мих. Борисенко. В молитвах за ідеали великого провідника Симона Петлюра взяла участь численна кількість вірників. Всюди переведено та річочний збір грошей на завершення будови храму св. Симона в Парижі.

27. травня ц. р. в залі Українського Горожанського Клубу в Філадельфії відбувся вроцистий концерт-академія з двох частин — академічної і художньої. Академію відкрив д-р Володимир Галан — голова відділу УККА та голова управи ОбВУА у Філадельфії. На честь Головного Отамана військ УНР відбувся похідний марш старшин різних рангів в кількості близько 40 осіб під командою ген. Олександра Загродського.

Святочну промову на тему «Симон Петлюра одвічний дух нації» витолосив полк. Аркадій Валійський, що прибув разом з ген. Загродським до Філадельфії з Нью-Йорку. Перед автиторією, наслідком доповіді, постала велетенська постать вождя нації. Історична аналіза пройденої шляху, — як передумова. Соціально-національне підложжа, на якому формувався світогляд Головного Отамана — його обдарованість, ерудіція й геній. Петлюра — творець національно-мілітарної сили в Україні, як основної

підвалини нації, що через 200 років продовжив державно-творчі задуми гетьмана Івана Мазепи. С. Петлюра — одвічний дух української нації, що залишився глибоко в серцях і піснях свого народу. Такими словами полк. А. Валійський закінчив слово.

В мистецькі частині з експресією продекламували: «Про Отамана Петлюру», вірш Остапа Тарнавського — пані Христина Озарків; «Лебідь», вірш Олеся — пані Надія Савчук. Юнацький хор в складі 30-х осіб у строях, під проводом молодого, енергійного диригента Оранського, проспівав в'язанку українських, мінорних пісень. Фахові артисти української сцени проспівали і виконали на фортепіано та струнних інструментах українських і західноєвропейських композиторів: Микола Фоменка — «Ой, у полі могила...»; Микола Нижанківського — «Не сумуй трембіто»; Я. Степового — «Ні! не співай пісень веселих»; М. Фоменко — «Любить Україну» — soprano Інна Черняхівська. М. В. Веражин — «Соната Е-моль», «Алегро кон Фуоко»; М. Брух — «Концерт оп. 26», «Адажіо»; В. Гнідин — «Поема оп. 14» на українські теми. Массенет — «Медитація». Ф. Крайслер-Тарніті — «Варіації на тему Корелі» — скрипаль Яро Мегасюк. Піаністка Наталія Котович. Артистична інтуїція, емоціональна виконання мистецтв ввесь час концерту певувало на високому рівні.

Академію-концерт закінчено співом національного гимну.

На академії було близько 400 осіб. Від театральної імпрези і збору на панахидах вплинуло до скарбниці ділового комітету понад 300 долярів, чистий прибуток з яких призначено на закінчення храму св. Симона в Парижі.

Кость СЛОВІДСЬКИЙ

Олдгам

Ще в березні місяці в Олдгамі (Англія) створено громадський комітет відшукання жалібних роковин в дні смерті голови Директорії і Головного Отамана.

(Закінчення на 8-й сторінці)

Рецензії і огляди

(Закінчення з 6-ї сторінки)

природи на чолі з своїм геніальним земляком Тарасом Гр. Шевченком. Українське село! Ти повне квітів і зелені.

Життя Марії Й Опанаса в Києві.

Якось Марія призналася, що написала оповідння. На оточення близьких її друзів це зробило велике враження.

— Маню, Маню! — радів Опанас, — так у тебе талант великий.

Далі описує життя в Немирові. Враження від друку перших оповідань Марії на саму авторку й її друзів. Тоді по ініціативі Шевченка були зібрані гроші і купили Марії золотий браслет.

Перебування Опанаса і Марії в Петербурзі. Першу зустріч з Шевченком, коли вони звернувся до Марії:

— Вітаю тебе, дончо моя...

Марія зустрічалася з Шевченком багато разів. Він приходив до них на мешкання.

Описує життя письменниці закордо-

новані антисеміти й погромщики

ЦЕ І ТЕ

З бльонота спостережника

Лондон, п'ятниця 16, червня

Постанова Президії та ВО УНРади про розв'язання УНРади в її сучасному складі, після всього, була розумним і вчасним рішенням. Цю постанову треба було внести багато раніше, бо затягнути переговори між фракціями на предмет дальшої зовнішньої політики УНРади почали було перетворюватися на фарс. Можливо, що громадянство здобуло б на більшу терпеливість, якби в основі непорозумінь справді лежало питання «бути, чи не бути?» Але оскільки під «зовнішньою політикою» певні компоненти ДЦ помахували акаунтським налігачем, то всім стало зрозуміло, що в теперішньому складі УНРада перестала відзеркалювати волю еміграційних мас, які насажують її морально й матеріально. Просто ставало болісно придуміти, що кілька досить відомих і авторитетних осіб, які своїм окремим вкладом в працю еміграції зробили й зроблять в десять разів більше, ніж ціла УНРада, мусили з місяця в місяць товкти на нарадах речі, сенс яких давно виточений ділками в тозі наших союзників. І це в час, коли їхньої видайнності, не доривочної, а круглодобової, щоденної й щомісячної, потрібно на всіх ділянках еміграційного фронту.

Залишається вірити, що УНРада нового покликання візьметься за справу, як то кажуть, на свіжу голову, ввесь час маючи на увазі, що АКВ — не є пупом землі, не є, властиво, нічим. А якщо є, то хіба експозитурою отії американської експертизи купили ділків, яка в усіх кінцях світу компромітує свою велику батьківщину та випускає на конто її зовнішньої політики провал за провалом.

*

Імітація «Українських вістей» з повідомленням про смерть І. Багряного, після уважного вивчення тексту, після врахування технічних можливостей і кримінального ризико, пов'язаного з цією операцією, здається, була виконана по-той бік залишно заслони.

Найтрагічнішим у всьому цьому є те, що ми змушені твердити це з певним сумнівом. Бож хіба немає між нами «авторів», які не соромилися й не соромляться підписувати під «творчістю», яка на багато разів свою «культурою» перевищувала згаданий екстремний імітаційний випуск «УВ»? Бож хіба не засипають нас ці «автори» анонімками, які виконуються так, що пальці «майстрів» видно? То чому ж не можна думати, що цей «бойовий акт» з їхнього цеху?

І все ж я особисто тверджу, що імітаційний випуск «УВ» — це попис з того боку заслони. Справа інша, що при падінні частини еміграції до позему пла-зунів, прямо доказати це тяжко.

*

Як повідомили пресові агенції, Вальтер Ульбріхт, з ласки Кремля король Східної Німеччини, оце на днях запроторив на 10 років визначного німецького комуніста Карла Раддіца. За що? А за те, що останній організував «ленінську групу», з рамени якої почав опонувати абсолютному контролю Ульбріхта. Звичайно, східнонімецька пре-

са не затрималася з належною характеристикою Раддіца. Його було висвітлено після тасмного суду в найчорніших фарбах: зрадник, шпигун, наймит, колишній нацист, дарма, що цей «нацист» відсидів у гітлерівських концтаборах.

Як бачимо, не допомагає бунтівникам нічого. Ні минулі заслуги, ні навіть користування іменем Леніна. Наївний Раддіц! Невже ж він не знає, що комуністичний вожак, навіть якщо в минулому від був кононрадом, діставши булаву від Кремлю, тим самим стас втіленням «революційної рациї». І до його послуг незрівняні скарби діялектики, за якою «кожний, хто не погоджується з партійною лінією (читай: з Ульбріхтом) неодмінно є агентом фашизму, бо: а) не погоджується з нею, він по slabljuється партійну єдність, він побільшує шанси для перемоги фашизму (чи капіталізму); в) отже, об'єктивно, він діє як агент фашизму, хоч, суб'єктивно, його здоров'я було підірвано в катівнях концтаборів...» (А. Кестлер: «Невідиме писання»).

Проти такої мудрости хто хоче розіб'є голову, включно з Леніним і Марксом. Диспутом тут не візьмеш. Властиво, диспутом, якого народ не чує.

*

Англійські актори ображені — на своїх советських колег. Останні, приїжджаючи до Англії з гастролями, ніколи не приймають запрошення тутешніх акторів узяти участь у вечірці, чи в товарищескому прийнятті. Советські артисти завжди відмовляються, подаючи за причину зайнятість на пробах. Та англійці підслідили, що ніяких проб советські гості не відбувають, а тиняються в готелях, як в'язні.

Про це англійці написали самій Фурцевіць, міністрові культури ССРС. Вона відповіла, що вийшло «якесь непорозуміння». І приобіцяла, що віднині члени советських театральних труп зможуть розпоряджати в Англії всим своїм вільним часом. Зможуть ходити поодинці, в гості до знайомих, на оглядини Лондону, на вечірки, і куди лише захочуть. Добре.

У вересні місяці приїжджає до Лондона на поновні виступи танцювальний ансамбль Павла Вирського. Подивимось, в якій мірі ці слова Фурцевої стосуватимуться наших земляків.

*

Якщо б на еміграції був звичай вибирати українця року, то я запропонував би скромного, непоказного галиччанина Л. Пасічинського, який проживає в Лондоні. Ця, фізично слаба, людина ніколи нікого не гудить. Усіх українців вона скрізь і завжди захищає. Пан Пасічин-

Звідусіль

(Закінчення з 5-ї сторінки)

ше листів з погрозами, ніж Кеннеді, Баутман відповів, що це пояснюється, мабуть, тим, що Айзентгауер є «дуже популярним» серед американського народу, і тому він, як президент, має значно менше підстав побоюватися за своє життя, ніж Кеннеді.

ський всесторонньо поінформований про український політикум, бо виписує єж чотири еміграційні газети. І завжди жертвuje на їхні пресові фонди. Також він добровільно виплачує датки на всі вільноні фонди, в тому числі й добровільний податок на УНРаду. Є членом СУБУ, ОУУВБ, Т-ва сприяння УНРаді, куди взірцево сплачує членські внески. І ніколи не вихідяться, ніколи не хизується своїм патріотизмом.

Хтось може сказати, що це так собі,

чоловіку нічого робити, то він ангажується у всікі українські почини закордном. То знайте, що коли треба було взятися за зброю, він вписався до I-ї Дивізії УНА одним із перших і зазнав гіркоти на фронти.

Вояк, людина, українець... Як подивився на нас усіх зблизька, то починає вважати його феноменом. Раджу й вам розглянутися довкола. Таких як цей скромний чоловік, напевно не найдете.

Пам'яті Головного Отамана С. В. Петлюри

(Закінчення з 7-ї сторінки)

мана військ УНР славної пам'яті Симона Васильовича Петлюри та головного команданта корпусу Січових Стрільців і голови проводу ОУН Є. Коновалця.

Ініціативу до цього виявив місцевий відділ ЛСП, на пропозицію якого радо відгукнулися: Т-во сприяння УНРаді, ОУБ, ДОБРУС, ОУН(з) та інші організації й політичні партії, які діють на терені Олдгаму.

Жалібні вроочистості відбулися 26. травня 1961 р. В православній церкві о. Андрій відправив панаходу по світлій пам'яті С. В. Петлюри і Є. Коновалця. А о 6-й год. вечора в найкращій залі Олдгаму відбулася жалібна академія. Академію відкрив вступним словом голова громадського комітету п. Дил. Хор «Дніпро» виконав пісню «Не пора, не пора...», а реферат про смерть С. Петлюри і Є. Коновалця виголосив голова Крайової Військової Управи ЛСП у Великобританії інж. П. Дубок.

В художній частині взяли участь учні недільних шкіл: Ольга Ярмак, Володимир Антоненко, Володимир Дідушицький, Ліда Рибенко, Віра Коса. Із старших гарно продекламував два вірші Дмитро В'яжевич. Хор «Дніпро» в підсиленні кількома співаками з Олдгаму гарно виконав декілька пісень.

Треба відзначити, що масовою участю українське громадянство Олдгаму гідно віддало поклін цим лицарям, що полягали на стійці вільної боротьби українського народу.

Академію закінчено співом «Ще не вмерла Україна».

Шири подяка від громадянства комітетові за добре організовану і проведену академію.

ПРИСУТНІЙ

Везін-Шалет

В неділю 28. травня у Везін-Шалеті під Монтаржі (Франція) відбулося вроочисте святкування пам'яті Головного Отамана Симона Петлюри і полковника Євгена Коновалця.

Святкування це влаштовано було спільними зусиллями філії Т-ва колишніх Вояків Армії УНР у Шалеті (на чолі з полк. Павлом Вержбицьким), Т-ва «Відродження» в Шалеті (на чолі з Андрієм Романом) та відділом Організації Української Молоді у Франції (на чолі з пані Анною Чорною).

Зрізку у просторії православній церкві, збудованій власними руками українських громадян в Шалеті, відбулася вроочиста служба Божа і панахода, які відправив отець Михайло Сремів. Хором керував спілк. Андрій Чистосердів. Під час панаходи стали на почесну варту прaporи філії Т-ва кол. Українських Вояків, Т-ва «Відродження» і місцевої Організації Українських Християнських Робітників.

Після служби і після обіду, на якому взяли участь чільні представники українського громадянства в Шалеті разом із гістьми, що прибули на це свято з Парижу та з Сансу, відбулася вроочиста академія в домівці при православній церкві.

Надіслані видання

«Календар-альманах «Нового шляху», Вінніпег-Торонто (Канада), на 1961 рік.

«Світло», український християнський місяцник, видаває оо. Василіяни, Торонто (Канада), рік XXIII, чч. 2(446), 3(447), 4(448), 5(449), 6(450), 7-8(451-452), 9(453), 10(454), 11(455) і 12(456), лютий, березень, травень, червень, липень-серпень, вересень, жовтень, листопад і грудень 1960 р.; рік XXIV, чч. 1(457), 2(458), і 3(459), січень, лютий і березень 1961 р.

«Календар-альманах «Гомону України» на 1961 р.», В-во «Гомон України», Торонто, Канада.

«Огляд», видаває й редактує Микола Денисюк, Чікаго (США), рік X, ч. 3(101), березень 1959 р.; рік XI чч. 5 і 6, листопад і грудень 1960 р.; рік XII, чч. 2 і 3, лютий і березень 1961 р.

Третім доповідачем був сот. Василь Недайкаша, член управи Т-ва кол. Українських Вояків у Франції, який прибув на це свято із Сансу. Сотн. Недайкаша розповів присутнім свої цікаві зустрічі з Головним Отаманом Симоном Петлюрою під час Збройних змагань 1917-1921 рр. Кожного разу зустрічі ті були у бойовій обстановці, кожного разу доповідач бачив Симона Петлюру в перших лавах. Справді, Симон Петлюра був «лицарем без страху і докору». І шануючи його пам'ять, мусимо пам'ятати головне: ми мусимо бути об'єднані, мусимо бути твердими, такими твердими і вірними нашій ідеї, яким був і він. Закінчив свою промову спілк. Солонар закликом до згуртування й об'єднання наших зусиль.

Четвертим доповідачем був сот. Василь Недайкаша, член управи Т-ва кол. Українських Вояків у Франції, який прибув на це свято із Сансу. Сотн. Недайкаша розповів присутнім свої зустрічі з полк. Євгеном Коновалцем, які сталися у 1919 р. на фронти, коли полк. Коновалець командував Січовими Стрільцями. Дальші зустрічі були вже на чужині, коли полк. Коновалець був на чолі Організації Українських Націоналістів. Доповідач зазначив, що полк. Коновалець так само дбав про об'єднання зусиль в боротьбі українського народу, якого хотів і бажав Симон Петлюра. Закінчив сотн. Недайкаша так само закликом до об'єднання зусиль, бо в тому запорука нашої перемоги.

Полк. Павло Вержбицький, закриваючи академію, подякував промовцям та всім присутнім і при цій нагоді зачитав заклик організаторів курсів українознавства, які мають відбутися з ініціативи Української Єдності у Франції цього літа.

Свято було закінчено співом «Ще не вмерла Україна».

Дбайлива увага гостів з Парижу і Сансу, чисельна участь місцевого громадянства спричинилися до успіху цього свята.

Ан-Тус-Іг

Українські Вісти

Т